

Mälumäng nr 5. KÜSIMUSED

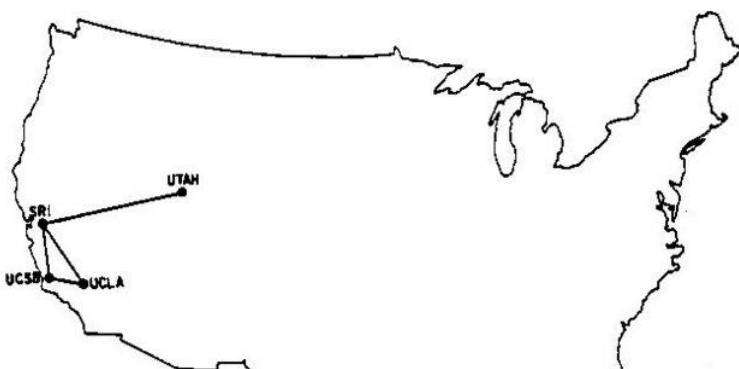
1. Mõni päev enne taliolümpiamänge on paslik küsida, **kes on ROK-i president?** Olgu vihjeks öeldud, et mees tuli 1976 aastal epeevehklemises olümpiavõitjaks! Kui vastamisel ühtki asjalikku ideed pole, võite hea õnne korral pihta saada pakkudes mõne maailmakuulsa helilooja perekonnanime!

2. Hoone vasakpoolsel pildil kannab nime *Valguse loss*. Hoone parempoolsel pildil kannab Martynas Mazvydase nime. **Milline on nende kahe hoone ühine kasutusotstarve?**

3. Katk, ehk must surm niitis 14. sajandil umbes kolmandiku Euroopa elanikest. Meie maailmajakku jõudis see taud 1347. aastal Krimmi ja Itaalia kaudu Aasiast. 1348. aastal jõudis katk Londonisse ja Pariisi ning 1349. aastal Skandinaaviasse ja Venemaale. Arvatakse, et tõve sissetungile andis „roheline tee“ paavst Gregorius IX oma 1232. aasta bullaga, milles kästi hävitada loomad, kes toonaste uskumuste kohaselt olid kuradi käsilased. Hiljem on selgunud, et just küsitavad loomad võinuksid katku levikule piiri panna. **Mis loomad?**

4. Alloleval joonisel on kujutatud millegi „algust“. **Mis algas nii?**

5. Täna 20 aastat tagasi kirjutas Eesti välisminister Brüsselis alla NATO koostööpakkumise "Partnerlus rahu nimel" raamdokumendile. **Kes oli Eesti välisminister täpselt 20 aastat tagasi?**

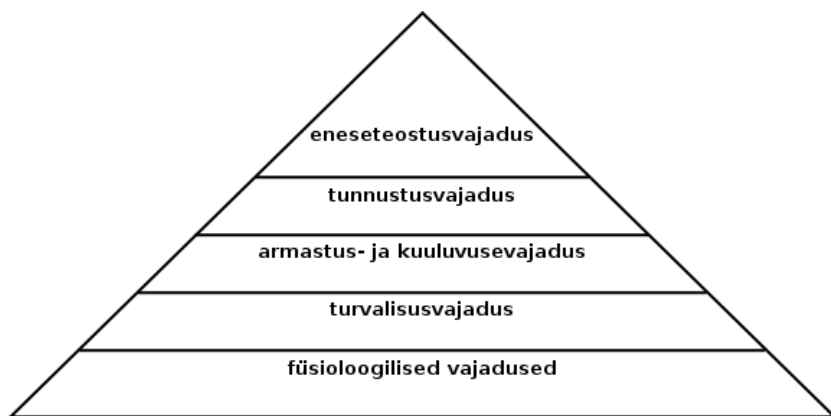
6. See lähistroopikas asuv linn on 1994 aastast Pärnu sõpruslinn. Linn asub 147 kilomeetri pikkuselt mööda mere rannikut. Kagus ulatub linn Mzõmta jõest Phsou jõeni, loodes Šahhe jõest Tuapse jõeni. Riigi pealinnast linnulennul 1600 km kaugusel asuvat linna nimetatakse mitteametlikult riigi suvepealinnaks. Sellest aastast võib linn uhkustada ühe maailma moodsaima F-1 rajakompleksiga. **Mis linn?**

7. KES RÄÄGIB?

8. Piltidel on ühe maailmajao suurima riigi rahatähed. **Nimetage riik!**

9. Põder on Euroopa suurim maismaa imetaja. Põtru on edukalt kodustatud ja püütud kasutada ka põllutööl, kuid ebaõnnestunult, sest erinevalt teistest hirvlastest kannatab põder ühe konkreetse keskkonnateguri talumatuse käes. **Millist keskkonnategurit põder ei talu?**

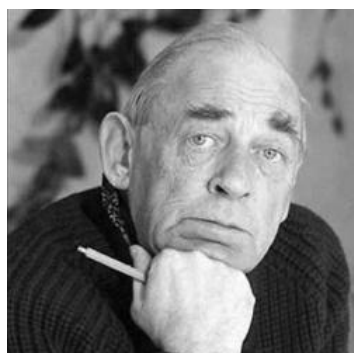

10. Vajaduste püramiidi järgi vajavad esmalt rahuldamist füsioloogilised vajadused (toit, jook, puhkus), järgnevad turvalisus-, kuuluvus-, tunnustus- ja eneseteostusvajadus, kusjuures üldjuhul ei saa inimene asuda kõrgema tasandi vajaduste rahuldamisele enne, kui on rahuldatud madalama tasandi

vajadused. **Kes oli see ameerika psühholoog (1908–70),** kellele kuulub see 1942. a väljatöötatud käsitlus, üks tänapäeva psühholoogia nurgakive?

11. Kes laulab?

12. Nimetage „ugri-mugrilased“ piltidel. Kõigil neil on täna sünniaastapäev (vasakult paremale 125, 116, 109 ja 99)

13. Mis aasta?

11. mai – IBM superarvuti Deep Blue võitis New Yorgis male maailmameistrit Garri Kasparovit, kindlustades sellega võidu inimese ja masina kuuematšilises jõukatsumises.

30. juuni – Suurbritannia tagastas Hongkongi Hiinale.

6. juuli – Marsil hakkas tööle esimene marsikulgur Sojourner.

11. september – Kurkse väina ületamisel uppus 14 Balti rahuvalvepataljoni luurerühma liiget (Kurkse suurõnnetus).

15. oktoober – Suurbritannia *ThrustSSC* ületas esimese maismaasõidukina helibarjääri, saavutades 1222,7 kilomeetrise tunnikiruse.

Esilinastus film „Titanic“

SURID: Deng Xiaoping, Bulat Okudžava, Gianni Versace, Svjatoslav Richter, Juri Nikulin, ema Teresa, Jüri Krjukov.

14. Päev pärast Tartu rahu aastapäeva on paslik küsida 1879 sündinud ning 1932 surnud Eesti sõjaväelast (kindralmajorit, Vabadusristi 1. liigi 1. järgu kavaleri). Ta oli 1917 üks Eesti omakaitse organiseerijaid ning Vabadussõjas Landeswehri-vastase võitluse üldjuht. Filmis „Detsembrikuumus“ kehastab teda värvikalt Tõnu Kark. **Kes?** (pildil)

15. Küsitav Euroopa riik on leidnud, et praegune hümn on liiga vanamoeline: viited Jumalale, palvetamisele, mägedele ja päikesepaistele. Seetõttu korraldatakse järgmise aasta algul võistlus uue leidmiseks (võidupremia 8100 EUR). Eesmärgiks on leida hümnile uued sõnad, kuid osalejad võivad ka uue meloodia luua. Uued sõnad peaksid sisaldama põhiseaduses talletatud väärtusi nagu demokraatia ja solidaarsus. **Mis riik?**
VIHJE! Üks eesti mees on pidanud seda hüdni kuulama olümpiamängudel pjedestaali kolmandal astmel seistes.

16. Küsin teilt kahe soome verd arhitekti ühist perenime. Isa Eliel (1873-1950) projekteeris terveid Helsinki linnaosi, Helsinki keskraudteejaama, aga ka Tartu Pauluse kiriku. 1923 emigreerus pere USA-sse, kus kogus arhitektina kuulsust ka poeg Eero (1910-1961). Tema loomingu tähtteosed on kindlasti lennujaamade terminalid Washingtonis ja NY-s Kennedy lennujaamas, aga ka Saint Louisi Gateway Arch. **Mis perenimi?**
VIHJE! Sama perenimega suusataja on tulnud 4-kordseks maailmameistriks ja valitud Soome aasta sportlaseks.

17. Esimese Eesti ajal kutsuti veerandliitrist viinapudelit rahva suus *asunikuks*. **Kuidas kutsuti kolmveerandliitrist viinapudelit?**

18. Piltidel on kahe maakonnakeskuse raudteejaamad. **Nimetage need!**

1.

2.

19. Mees pildil tegeles enne filmimaailma siirdumist tõsiselt spordiga. Läbimurre absoluutsesse tippu jäi saavutamata ning parimaks tulemuseks Souli OM 5. koht. **Nimetage mees pildil ja spordiala, millega ta tegeles?**

VIHJE! Londoni OM-l said kaheksast sel spordialal välja jagatud kuldmedalist kuus endale Hiina sportlased.

20. Nimetage helilooja!

VASTUSED: **1.** Thomas Bach **2.** Rahvusraamatukogud (Läti ja Leedu) **3.** Kassid **4.** Internet **5.** Jüri Luik **6.** Sotši **7.** Vello Salo **8.** Alžeeria **9.** Otsene päikesevalgus **10.** Abraham Maslow **11.** Lenna Kuurma **12.** A.Adson , A.Aalto, P.Ariste, J.Kotkas **13.** 1997 **14.** Ernst Põdder **15.** Šveits **16.** Saarinen **17.** Riigivanem **18.** Valga(1) ja Tartu(2) **19.** Jason Statham, vettehüpped **20.** Mozart